

Konflikt mezi velmocemi? Sýrie může být začátkem

Miloš Balabán

Přesně před rokem publikoval bývalý poradce pro národní bezpečnost prezidenta Cartera a jeden z nejvlivnějších amerických politologů Zbigniew Brzezinski v časopise *American Interest* článek *Směrem ke globální přestavbě*. Popsal v něm proměny na globální mocenské šachovnici, kde sice Spojené státy zůstávají nejsilnější mocností, ale již nejsou jedinou rozhodující silou v globálním měřítku.

Proto by měly být schopny v konfrontaci s možnými výbuchy násilí uvnitř muslimského světa takové násilí zadržovat s pomocí Ruska a Číny a tím zabránit demontáži globálního řádu.

Je to racionální úvaha. Brzezinski ovšem může po pátečním raketovém útoku na Sýrii jenom kroutit hlavou nad americkou „strategií“ prudké otočky o sto osmdesát stupňů v případě náhledu na Sýrii a prezidenta Asada bez racionální analýzy během jednoho týdne. Americký senátor Rand Paul k tomu případně poznamenal, že dosavadní americké aktivity v regionu bezpečnost nezvýšily, a nemění to ani útok na Sýrii. Společné řešení dosažené velmocemi se oddaluje.

Při útoku přitom mohlo dojít s ohledem na přítomnost ruských vojenských sil v Sýrii k incidentu s nedozírnými následky. Nic na tom nemění ani varování Rusů půl hodiny před ním. Jako kdyby nestačilo riziko vojenské konfrontace mezi Ruskem a NATO na východě Evropy. Rusko už pozastavilo horkou linku s Pentagonem, která má sloužit k odvracení kolizí vojenských letadel operujících nad Sýrií. Pokud by k nim došlo, mohou být Spojené státy vtaženy do chaosu syrské občanské války s rizikem ztrát amerických vojáků.

Klíčová Trumpova priorita – boj proti Islámskému státu – tím bude ohrožena. Určitě by to nevadilo jeho lídrům, a ještě by to mohlo povzbudit další teroristy čekající po Stockholmu na to, aby spáchali další teroristické akce po Evropě.

Trumpův první velký útok je zároveň poučením i pro čínského prezidenta Si Ťin-pchinga. Oznámení o útoku zaznělo během pracovní večere obou státníků v Trumpově floridské rezidenci a prezident to musel jednoznačně vnímat jako demonstraci americké síly. Zvláště když nedávno zaznělo americké varování, že bude nutné řešit silou problém s jadernou Severní Koreou.

Čínské vedení tak může ještě víc uvažovat o navyšování svého vojenského potenciálu i prohlubování strategické spolupráce s Ruskem. Mnozí v Číně přitom jistě vědí, co bez obalu řekl před třemi lety ve své přednášce v Henry Jackson Society v Londýně profesor Charles Kupchan z Georgetownské univerzity, který působil za prezidenta Clintona v Národní bezpečnostní radě: s ohledem na mocenské změny by pravděpodobnost války mezi USA a Čínou byla velmi vysoká, pokud by v tom nebyly jaderné zbraně.

Může ale dnes někdo zaručit, že budou pro nepředvídatelného prezidenta oslabujícího globálního hegemona dostatečnou překážkou?

Evropští i naši politikové by proto měli po pátečním útoku určitě více přemýšlet než jen odkývat další americkou akci.